

СИЛАБУС ДИСЦИПЛІНИ «ФІНАНСИ»

Ступінь вищої освіти - Бакалавр

Напрямок підготовки 072 «Фінанси, банківська справа і страхування»

ОП «Фінанси і кредит»

Рік навчання 2 семестр 3 і 4

Форма навчання денна (денна, заочна)

Кількість кредитів ЄКТС 7

Мова викладання українська (українська, англійська, німецька)

Лектор курсу
Контактна інформація
лектора (e-mail)
Сторінка курсу в eLearn

к.е.н., доцент, Шевченко Наталія Юріївна

0677278569

nadmrahkovska@gmail.com

<https://elearn.nubip.edu.ua/course/view.php?id=1826>

<https://elearn.nubip.edu.ua/course/view.php?id=1896>

ОПИС ДИСЦИПЛІНИ

Дисципліна «Фінанси» є складовою частиною дисциплін циклу професійної та практичної підготовки нормативного блоку. Її вивчення передбачає розв'язання низки завдань фундаментальної професійної підготовки фахівців вищої кваліфікації. Фінанси – наука, яка вивчає економічні відносини, які виникають в процесі формування, розподілу і перерозподілу вартості валового суспільного продукту і частини національного багатства в зв'язку з формуванням грошових накопичень у суб'єктів господарювання і держави та використанням їх для фінансування потреб суспільного відтворення та соціальних потреб всього суспільства. Дисципліна формує у студентів цілісну систему знань про суть і форми прояву фінансів, механізм функціонування фінансових відносин та їх оптимізацію у суспільстві, склад і структуру фінансової системи, сукупність фінансових органів та інститутів, засади формування і функціонування окремих сфер і ланок відтворення та соціальних потреб всього суспільства.

Компетентності ОП:

Інтегральна компетентність (ІК):

Здатність розв'язувати складні спеціалізовані завдання та практичні проблеми у галузі фінансів, банківської справи та страхування в ході професійної діяльності або у процесі навчання, що передбачає застосування окремих методів і положень фінансової науки та характеризується невизначеністю умов і необхідністю врахування комплексу вимог здійснення професійної та навчальної діяльності.

загальні компетентності (ЗК):

ЗК01. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.

ЗК02. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.

ЗК03. Здатність планувати та управляти часом.

ЗК06. Здатність проведення досліджень на відповідному рівні

ЗК07. Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.

ЗК08. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.

ЗК12. Здатність працювати автономно.

ЗК13. Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні.

ЗК14. Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя.

фахові (спеціальні) компетентності (ФК):

СК02. Розуміння особливостей функціонування сучасних світових та національних фінансових систем та їх структури.

СК03. Здатність до діагностики стану фінансових систем (державні фінанси, у тому числі бюджетна та податкова системи, фінанси суб'єктів господарювання, фінанси домогосподарств, фінансові ринки, банківська система та страхування).

СК04. Здатність застосовувати економіко-математичні методи та моделі для вирішення фінансових задач.

СК05. Здатність застосовувати знання законодавства у сфері монетарного, фіскального регулювання та регулювання фінансового ринку.

СК07. Здатність складати та аналізувати фінансову звітність.

СК08. Здатність виконувати контрольні функції у сфері фінансів, банківської справи та страхування.

СК10. Здатність визначати, обґрунтовувати та брати відповідальність за професійні рішення.

СК11. Здатність підтримувати належний рівень знань та постійно підвищувати свою професійну підготовку.

СК12. Здатність формувати та приймати фахові рішення у сфері корпоративних фінансів суб'єктів господарювання аграрного сектору економіки.

СК 13. Здатність системно оцінювати фінансові показники для обґрунтування ефективних управлінських рішень на підприємстві.

Програмні результати навчання (ПРН):

ПР01. Знати та розуміти економічні категорії, закони, причинно-наслідкові та функціональні зв'язки, які існують між процесами та явищами на різних рівнях економічних систем.

ПР02. Знати і розуміти теоретичні основи та принципи фінансової науки, особливості функціонування фінансових систем.

ПР03. Визначати особливості функціонування сучасних світових та національних фінансових систем та їх структури.

ПР04. Знати механізм функціонування державних фінансів, у т.ч. бюджетної та податкової систем, фінансів суб'єктів господарювання, фінансів домогосподарств, фінансових ринків, банківської системи та страхування.

ПР05. Володіти методичним інструментарієм діагностики стану фінансових систем (державні фінанси, у т.ч. бюджетна та податкова системи, фінанси суб'єктів господарювання, фінанси домогосподарств, фінансові ринки, банківська система та страхування).

ПР07. Розуміти принципи, методи та інструменти державного та ринкового регулювання діяльності в сфері фінансів, банківської справи та страхування.

ПР09. Формувати і аналізувати фінансову звітність та правильно інтерпретувати отриману інформацію.

ПР10. Ідентифікувати джерела та розуміти методологію визначення і методи отримання економічних даних, збирати та аналізувати необхідну фінансову інформацію, розраховувати показники, що характеризують стан фінансових систем.

ПР12. Використовувати професійну аргументацію для донесення інформації, ідей, проблем та способів їх вирішення до фахівців і нефахівців у фінансовій сфері діяльності.

ПР13. Володіти загальнонауковими та спеціальними методами дослідження фінансових процесів.

ПР14. Вміти абстрактно мислити, застосовувати аналіз та синтез для виявлення ключових характеристик фінансових систем, а також особливостей поведінки їх суб'єктів.

ПР16. Застосовувати набуті теоретичні знання для розв'язання практичних завдань та змістовно інтерпретувати отримані результати.

ПР17. Визначати та планувати можливості особистого професійного розвитку.

ПР19. Виявляти навички самостійної роботи, гнучкого мислення, відкритості до нових знань.

ПР20. Виконувати функціональні обов'язки в групі, пропонувати обґрунтовані фінансові рішення.

ПР22. Знати свої права і обов'язки як члена суспільства, розуміти цінності вільного демократичного суспільства, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні.

ПР24. Знати і вміти застосовувати на практиці методи та інструменти ідентифікації та розв'язання проблем в сфері корпоративних фінансів .

ПР25. Виявляти резерви підвищення ефективності управління корпоративними фінансами підприємства

СТРУКТУРА КУРСУ

Тема	Години (лекції/ лабораторні, практичні, семінарські)	Результати навчання	Завдання	Оцінювання
МОДУЛЬ І.				
Сутність, історія розвитку фінансів в Україні і світі				
Тема 1 Сутність фінансів, їхні функції та роль у суспільстві	2/2	Знати специфічні ознаки фінансів, їх суспільне призначення. Розуміти етапи еволюції фінансів	Тести, Виконання самостійної роботи (в.т.ч. в elearn)	Виконання практичних робіт – зараховано.
Тема 2 Генезис і еволюція фінансів та фінансової науки	2/2	Вміти аналізувати Фінансові категорії як форма наукового пізнання сутності фінансів та праці науковців.	Написання тематичного есе.	Модульна тестова робота в eLearn.
Тема 3 Становлення та розвиток фінансової науки в Україні	2/2	Розрізняти Взаємозв'язок фінансів з іншими економічними категоріями. Функції фінансів як виявлення суттєвих ознак, властивостей і суспільного призначення фінансів.	Доповідь з презентацією Бізнес кейс	Самостійна робота – згідно з журналом оцінювання в eLearn.
МОДУЛЬ 2.				
Фінансова система, фінансова політика, механізм, право та безпека				
Тема 4 Фінансова система	2/2	Знати сутність фінансової системи та її структуру, характеристику сфер і ланок фінансової системи, її завдання та функції.	Тести, Виконання самостійної роботи (в.т.ч. в elearn)	Виконання практичних робіт – зараховано.
Тема 5 Фінансова політика і фінансовий механізм	2/2	Розуміти мету та необхідність проведення державної фінансової політики	Написання тематичного есе.	Модульна тестова робота в eLearn.
Тема 6 Фінансове право та фінансове законодавство	2/2	Розрізняти види фінансової політики, методи та інструментарій фінансового механізму	Доповідь з презентацією Бізнес кейс	Самостійна робота – згідно з журналом оцінювання в eLearn
Тема 7 Фінансова безпека	2/2	Розуміти сутність фінансової безпеки держави Вміти розраховувати складові фінансової безпеки держави за різними методиками Аналізувати показники фінансової безпеки держави та складові фінансової системи та фінансового механізму		
МОДУЛЬ 3.				
Фінанси підприємств та домогосподарств				
Тема 8 Державні фінанси. Бюджетна система. Бюджет держави Бюджетний процес.	2/2	Знати сутність державних фінансів, державного бюджету та бюджетної системи, їх призначення та функції Розуміти необхідність проведення бюджетної політики в державі, принципи побудови бюджетної системи	Тести, Виконання самостійної роботи (в.т.ч. в elearn)	Виконання практичних робіт – зараховано.
Тема 9 Податки, податкова система	2/2	Аналізувати етапи проведення бюджетного процесу	Написання тематичного есе. Доповідь з презентацією	Модульна тестова робота в eLearn. Самостійна

Тема 10 Державний кредит і державний борг	2/2	Розуміти місце податків у системі державних фінансів їх зв'язок з бюджетом Вміти застосовувати ставки податків до особистих доходів Розрізнити види державного боргу	Бізнес кейс	робота – згідно з журналом оцінювання в eLearn
МОДУЛЬ 4.				
Фінанси місцевих бюджетів та бюджетне вирівнювання				
Тема 11 Місцеві фінанси	2/2	Знати характерні особливості місцевих фінансів та їх зв'язок з державними фінансами Розуміти рівень залежності місцевих бюджетів від державного	Тести, Виконання самостійної роботи (в.т.ч. в elearn) Написання тематичного есе. Доповідь з презентацією Бізнес кейс	Виконання практичних робіт – зараховано. Модульна тестова робота в eLearn. Самостійна робота – згідно з журналом оцінювання в eLearn
Тема 12 Бюджетний федералізм і фінансове вирівнювання	2/2	Розрізнити джерела формування фінансових ресурсів місцевих бюджетів Розуміти напрямки зміцнення дохідної бази місцевих бюджетів та принципи фінансового вирівнювання Вміти аналізувати структуру доходів місцевих бюджетів		
ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 5.				
Страховання, страховий ринок ,соціальне державне страхування				
Тема 13 Сутність та призначення страхування, його принципи та функції	2/2	Знати необхідність запровадження страхування у світі, його принципи і функції Розрізнити види страхування та види позабюджетних фондів Розуміти сутність страхового ринку	Тести, Виконання самостійної роботи (в.т.ч. в elearn) Написання тематичного есе. Доповідь з презентацією Бізнес кейс	Виконання практичних робіт – зараховано. Модульна тестова робота в eLearn. Самостійна робота – згідно з журналом оцінювання в eLearn
Тема 14 Страховий ринок	2/2	Аналізувати показники діяльності страхового ринку та фінансову звітність страховиків		
Тема 15 Соціальні позабюджетні фонди	2/2	Вміти застосовувати набуті знання для визначення особистих ризиків та їх нейтралізацію через механізм страхового захисту		
МОДУЛЬ 6.				
Фінанси суб'єктів господарювання та домогосподарств				
Тема 16 Фінанси суб'єктів господарювання	2/2	Знати роль суб'єктів господарювання та домашніх господарств у фінансово-економічній системі	Тести, Виконання самостійної роботи (в.т.ч. в elearn) Написання тематичного есе. Доповідь з презентацією Бізнес кейс	Виконання практичних робіт – зараховано. Модульна тестова робота в eLearn. Самостійна робота – згідно з журналом оцінювання в eLearn
Тема 17. Фінанси домогосподарств	2/2	Розуміти як формуються фонди фінансових ресурсів на рівні децентралізації		
Тема 18. Фінансовий менеджмент	2/2	Розуміти чому домогосподарства виділяють в окрему ланку, яка їх специфіка Аналізувати управлінські рішення з приводу управління фінансами підприємств і домогосподарств Вміти розрізнити номінальні і реальні доходи, форми грошових заощаджень, оцінювати рівень життя населення, здійснювати		

		розрахунки фінансово-економічних показників.		
МОДУЛЬ 7				
Фінансовий ринок і міжнародні фінанси				
Тема 19. Фінансовий ринок	2/2	Знати сутність фінансового ринку та його взаємозв'язок з бюджетом та міжнародними фінансами та особливості фінансової глобалізації у суспільстві Розуміти структуру вітчизняного та світового фінансового ринку, їх класифікаційні характеристики, специфічні особливості фінансів розвинутих країн та країн, що розвиваються Розрізняти види фінансових інструментів, рейтингові оцінки акцій і облігацій, особливості встановлення плаваючих і фіксованих валютних курсів Вміти аналізувати фінансові показники світових валютних ринків	Тести, Виконання самостійної роботи (в.т.ч. в elearn) Написання тематичного есе. Доповідь з презентацією Бізнес кейс	Виконання практичних робіт – зараховано. Модульна тестова робота в eLearn. Самостійна робота – згідно з журналом оцінювання в eLearn
Тема 20. Міжнародні фінанси	2/2			
Тема 21. Фінанси країн з розвинутою ринковою економікою	2/2			
Тема 22. Фінанси Європейського Союзу	2/2			
Всього				120
Екзамен				7
Всього за курс				127

ПОЛІТИКА ОЦІНЮВАННЯ

Політика щодо дедлайнів та перекладання:	Роботи, які здаються із порушенням термінів без поважних причин, оцінюються на нижчу оцінку. Перекладання модулів відбувається із дозволу лектора за наявності поважних причин (наприклад, лікарняний).
Політика щодо академічної доброчесності:	Списування під час контрольних робіт та екзаменів заборонені (в т.ч. із використанням мобільних девайсів). Курсові роботи, реферати повинні мати коректні текстові посилання на використану літературу
Політика щодо відвідування:	Відвідування занять є обов'язковим. За об'єктивних причин (наприклад, хвороба, міжнародне стажування) навчання може відбуватись індивідуально (в он-лайн формі за погодженням із деканом факультету)

ШКАЛА ОЦІНЮВАННЯ СТУДЕНТІВ

Рейтинг здобувача вищої освіти, бали	Оцінка національна за результати складання екзаменів заліків	
	екзаменів	заліків
90-100	відмінно	зараховано
74-89	добре	
60-73	задовільно	не зараховано
0-59	незадовільно	

Рекомендовані джерела інформації

1. Терещенко Т. Є., Заволока Л. О., Пономарьова О. Б. Страхування (у схемах, таблицях, коментарях : навч. посібник. Д.: Університет митної справи та фінансів. 2020. 221 с.
2. Фінансовий механізм діяльності аграрних суб'єктів господарювання: підручник за редакцією д.е.н., проф. Н.М. Давиденко. К.: Вид-во ЦП «Компрінт». 2016. 318 с.
3. Фінансове забезпечення аграрного сектору: вітчизняний та зарубіжний досвід : монографія за ред. Н. М. Давиденко. К. : НУБіП України. 2017. 456 с.
4. Фінанси у схемах і таблицях: навч. посіб. для студ. першого (бакалаврського) рівня вищої освіти за заг. ред. В. П. Горина. Т.: Вектор. 2017. 181 с.
5. Фінанси: Навчальний посібник: експрес курс за заг. ред. Волохової І. С. Х.: Видавництво «ПромАрт». 2018. 262 с

6. Фінанси [Текст] : практикум / І. О. Лютий, С. Я. Боринець, З. С. Варналій [та ін.]; за ред. І. О. Лютого. К. : Ліра-К, 2020. 352 с.
7. Фінанси підприємств: навчальний посібник за заг. ред. Н. С. Ситник. Л.: ЛНУ імені Івана Франка. 2020. 402 с.
8. Бедринець М. Д., Довгань Л. П. Фінанси підприємств: навч. посіб. К.: Центр учбової літератури. 2018. 292 с.
9. Каламбет С.В., Іванов С.В., Півняк Ю.В. Фінанси підприємств. Практикум: Навч. посіб. Дніпропетровськ: ДНІПРО. 2020. 240 с.
10. Курило О.Б., Бондаренко Л.П., Вівчар О.П., Чубка О.М. Фінанси підприємств. Підручник. К.: Видавничий дім «Кондор». 2020. 340 с.
11. Лемішко О.О. Теоретико-концептуальний базис та напрями удосконалення фінансової політики відтворення капіталу в агросекторі: монографія. Київ: НУБіП України. 2021. 620 с.
12. Любенко Н.М. Фінанси підприємств: навч. посібник. К.: Центр учбової літератури. 2019. 262 с.
13. Сокурєнко В.В., Швець Д.В., Бортник С. М., Ткаченко С.О. Фінанси підприємств: підручник. Харків. нац. ун-т внутр. справ. 2-ге вид., допов. та перероб. Х.: ХНУВС. 2022. 292 с.
14. Стойко О.Я., Дема Д.І. Фінанси: підручник. К.: Алерта. 2017. 406 с.
15. Теорія фінансів: підручник за ред. проф. В. М. Федосова, С.І. Юрія. К.: Центр учбової літератури. 2011. 576 с.
16. Ковальчук Н.О., Гаватюк Л.С., Єрмічук Н.І. Фінансовий аналіз: навч. посіб. Ч.: Чернівецький національний університет ім. Ю. Федьковича. 2019. 336 с.
17. Фінанси: підручник за ред. С. І. Юрія, В. М. Федосова. 2-ге вид. перероб. і доповн. К.: Знання. 2012. 687 с.
18. Фінанси: курс для фінансистів. Підручник за ред. П. Ю. Буряка, О. Б. Жихор К.: Знання. 2010. 528 с.
19. Ярошевич Н.Б. Фінанси: навчальний посібник. Л.: Видавництво «Простір-М». 2018. 298 с.
20. Говорушко Т.А. Фінанси для фінансистів: підручник. К.: Центр учбової літератури. 2013. 612 с.
21. Давиденко Н. М., Данилевська-Жугунісова О.Є. Фінанси: підручник. К.: ТОВ ЦП Компринт. 2014. 544 с.
22. Романенко О. Р. Фінанси: підручник для ВНЗ. К.: Центр учбової літератури. 2016. 310 с.
23. Шевченко Н.Ю., Мрачковська Н.К. Робочий зошит ч.1 Фінанси для проведення семінарських занять зі студентами ОС «Бакалавр» спеціальності 072 «Фінанси, банківська справа». К.: ТОВ «Прінтеко». 2021. 105 с.
24. Шевченко Н.Ю., Мрачковська Н.К. Методичні вказівки для написання курсової роботи з фінансів. К.: ТОВ «Прінтеко». 2021. 15 с.
25. Шевченко Н.Ю., Мрачковська Н.К. Робочий зошит ч.2 Фінанси для проведення семінарських занять зі студентами ОС «Бакалавр» спеціальності 072 «Фінанси, банківська справа». К.: ТОВ «Прінтеко». 2021. 98 с.
26. Конституція України: №254к/96ВР Прийнята на V сесії Верховної Ради України 28 червня 1996 року. URL: <http://zakon.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main.cgi?nreg=254%EA%2F96-%E2%F0>.
27. Бюджетний кодекс України від 08.07.2010 № 2456-VI. URL: <http://zakon1.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main.cgi?user=a&find=1&typ=21>
28. Митний кодекс України від 13.03.2012 № 4495-VI. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/4495-17>
29. Податковий кодекс України: Закон від 02.12.2010 №2755-VI. Відомості Верховної Ради України. 2011. № 15-16, № 17
30. Про загальнообов'язкове державне пенсійне страхування від 09.07.03 р. № 1058-15 (зі змінами і доповненнями): Закон України. URL: <http://zakon.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main.cgi?nreg=1058-15>

31. Про місцеве самоврядування в Україні від 21.05.1997 р. № 280/97-ВР: Закон України. URL: <http://zakon.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main.cgi?nreg=280%2F97-%E2%F0>
32. Про аудит фінансової звітності та аудиторську діяльність від 21.12.2017 № 2258-VIII: Закон України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/go/2258-19>
33. Про банки і банківську діяльність від 07.12.2000 р., № 2121-III: Закон України. URL: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2121-14>
34. Про господарські товариства від 19.09.1991 р., № 1576- XII: Закон України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/go/1576-12>
35. Про державне регулювання ринку цінних паперів в Україні від 30.10.1996 № 448/96-ВР: Закон України. URL: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/448/96-вр>
36. Про Національний банк України від 20.05.1999 р. №679- XIV: Закон України. URL: zakon.rada.gov.ua/laws/show/679-14-13
37. Про страхування від 07.03.1996 № 85/96-ВР: Закон України. URL: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/85/96-вр>
38. Про цінні папери і фондовий ринок № 3480-IV: Закон України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/go/3480-15>
39. Про Державний бюджет України на 2023 рік № 2710-IX: Закон України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2710-20#Text>
40. Про Державну фіскальну службу України: Постанова КМ України від 21.05.2014 р. № 236. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/236-2014-%D0%BF#Text>
41. Про Положення про Державну казначейську службу України»: Постанова КМ України від 15.04.2015 р. № 215. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/215-2015-%D0%BF#Text>
42. Про зовнішньоекономічну діяльність 959-XII: Закон України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/go/959-12>
44. Офіційний сайт Президента України. URL: <http://www.president.gov.ua/>
45. Офіційний сайт Верховної Ради України. URL: <http://www.zakon.rada.gov.ua/>
Офіційний сайт Державної казначейської служби України. URL: <http://www.treasury.gov.ua>
46. Офіційний сайт Державної служби статистики України. URL: <http://www.ukrstat.gov.ua/>
47. Офіційний сайт Кабінету Міністрів України. URL: www.kmu.gov.ua/
48. Офіційний сайт Міністерства фінансів України. URL: www.mf.gov.ua/
49. Офіційний сайт НБУ. URL: <https://bank.gov.ua>
50. Офіційний сайт Національної бібліотеки України ім. В.І. Вернадського. URL: <http://www.nbuv.gov.ua/>